

C-434/10. sz. ügy

Petar Aladzhov

kontra

**Zamestnik director na Stolichna direktsia na vatreshnite raboti
kam Ministerstvo na vatreshnite raboti**

(az Administrativen sad Sofia-grad [Bulgária]
által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Uniós polgár szabad mozgása – 2004/38/EK irányelv – Meg nem fizetett
adó tartozás miatt elrendelt, az államterület elhagyására vonatkozó tilalom –
Közrendi okokkal igazolható intézkedés”

P. Mengozzi főtanácsnok indítványa, az ismertetés napja: 2011. szeptember
6. I - 11663
A Bíróság ítélete (negyedik tanács), 2011. november 17. I - 11682

Az ítélet összefoglalása

1. *Európai uniós polgárság – A tagállamok területén való szabad mozgáshoz és szabad tartózkodáshoz való jog – 2004/38 irányelv – A kiutazás és beutazás joga – Hatály (EUMSZ 20. és EUMSZ 21. cikk; 2004/38 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 4. cikk, (1) bekezdés)*

2. *Európai uniós polgárság – A tagállamok területén való szabad mozgáshoz és szabad tartózkodáshoz való jog – 2004/38 irányelv – A beutazási és tartózkodási jog közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból való korlátozása – Általános elvek – Közvetlen hatály (2004/38 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 27. cikk)*
3. *Európai uniós polgárság – A tagállamok területén való szabad mozgáshoz és szabad tartózkodáshoz való jog – 2004/38 irányelv – A beutazási és tartózkodási jog közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból való korlátozása – Terjedelem (2004/38 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 27. cikk)*
4. *Európai uniós polgárság – A tagállamok területén való szabad mozgáshoz és szabad tartózkodáshoz való jog – 2004/38 irányelv – A beutazási és tartózkodási jog közrendi vagy közbiztonsági okokból való korlátozása (EUMSZ 21. cikk; 2004/38 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 27. cikk)*
5. *Európai uniós polgárság – A tagállamok területén való szabad mozgáshoz és szabad tartózkodáshoz való jog – 2004/38 irányelv – A beutazási és tartózkodási jog közrendi vagy közbiztonsági okokból való korlátozása (2004/38 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 27. cikk, (1) és (2) bekezdés)*

1. Az a személy, aki valamely tagállam állampolgára, az EUMSZ 20. cikk alapján uniós polgár jogállással rendelkezik, tehát még a származása szerinti tagállamával szemben is hivatkozhat az e jogálláshoz kapcsolódó jogokra, különösen pedig a tagállamok területén való szabad mozgásnak és tartózkodásnak az EUMSZ 21. cikkben biztosított jogára. A szabad mozgáshoz való jog magában foglalja mind az Európai Unió

polgárainak a származás helyétől eltérő tagállamba való belépésének jogát, mind pedig az előbbi tagállam elhagyásának ehhez kapcsolódó jogát. Az e Szerződésben biztosított alapvető szabadságokat ugyanis a lényegüktől fosztaná meg az, ha a származás szerinti tagállam érvényes indokolás nélkül megtilthatná a saját állampolgárainak, hogy egy másik tagállam területére történő belépés céljával elhagyhassák azt.

Mivel az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése kifejezetten előírja, hogy valamennyi uniós polgár, érvényes személyazonosító igazolvánnyal vagy útlevéllel, jogosult valamely tagállam területét elhagyni egy másik tagállamba való utazás céljából, így az olyan személy helyzete, aki annak az államnak a területéről, amelynek állampolgára, egy másik tagállamba kíván utazni, az uniós polgároknak a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joga alá tartozik.

(vö. 24–27. pont)

2. Annak a körülménynek, hogy az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38 irányelvet átültető nemzeti törvény nem alkalmazandó a kérdéses tagállam állampolgáira, nem lehet az a hatása, hogy megakadályozza a nemzeti bíróságot abban, hogy biztosítsa az alkalmazandó uniós jogi normák és különösen a 2004/38 irányelv 27. cikkének teljes érvényesülését. Ezért az eljáró bíróság feladata, hogy szükség esetén eltekintsen a nemzeti jogszabályok uniós joggal ellentétes rendelkezésének alkalmazásától, többek között megsemmisítve az ilyen rendelkezés alapján elfogadott egyedi

közigazgatási határozatot. Egyébként a fenti cikk feltétel nélküli és kellően pontos rendelkezéseire hivatkozhat valamely magánszemély azzal a tagállammal szemben, amelynek az állampolgára.

(vö. 31. és 32. pont)

3. Bár a tagállamok – tagállamonként és időszakonként változó nemzeti igényeknek megfelelően – továbbra is szabadon határozhatják meg a közrend és a közbiztonság követelményeit, uniós összefüggésben és különösen a személyek szabad mozgása alapelvétől való eltérés igazolásakor e követelményeket szigorúan kell értelmezni, oly módon, hogy azok tartalmát az egyes tagállamok ne határozhassák meg egyoldalúan az uniós intézmények ellenőrzése nélkül.

(vö. 34. pont)

4. Az uniós joggal nem ellentétes valamely tagállam olyan jogszabályi rendelkezése, amely lehetővé teszi a közigazgatási hatóságnak, hogy azzal az indokkal tiltsa meg e tagállam valamely állampolgárának

e tagállam elhagyását, hogy nem fizeték meg azon társaság adótartozását, amelynek e személy az egyik ügyvezetője, azonban azzal a kettős feltétellel, hogy a szóban forgó intézkedés célja az, hogy – bizonyos kivételes körülmények között, amelyek többek között e tartozás jellegéből vagy jelentőségéből adódhatnak – reagáljon a közrend olyan valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyeztetésére, amely sérti a társadalom valamely alapvető érdekét, és az ily módon kitűzött cél nem kizárólag gazdasági céloknak felel meg. A nemzeti bíróság feladata e kettős feltétel teljesülésének vizsgálata.

Ugyanis egyfelől nem zárható eleve ki, hogy az adótartozások behajtásának elmaradása a közrendi követelmények közé tartozzon. Másfelől, amennyiben a köztartozások, különösen az adók behajtása az érintett tagállam azon választási lehetőségek alapján történő szerepvállalása finanszírozásának biztosítására irányul, amelyek többek között az általános gazdaság- és szociálpolitikájának kifejeződései, a hatóságok által a behajtás biztosítása érdekében hozott intézkedések alapvetően még kevésbé tekinthetők úgy, mint amelyeket kizárólag az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38 irányelv 27. cikke

(1) bekezdésének rendelkezései szerinti gazdasági célok érdekében fogadtak el.

(vö. 37., 38., 40. pont, és a rendelkező rész 1. pontja)

5. Feltételezve akár, hogy a terület elhagyásának tilalmára vonatkozó intézkedést az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38 irányelv 27. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételek mellett fogadták el, az ugyanezen cikk (2) bekezdésében foglalt feltételekkel ellentétes ez az intézkedés, ha kizárólag azon társaság adótartozásának létén alapul, amelynek az érintett fél az egyik társügyvezetője, és pusztán e minősége indokolja azt, továbbá nem tartalmaz az érintett személyes magatartására vonatkozóan semmilyen egyedi értékelést, vagy bármilyen utalást arra a veszélyre, amelyet a közrendre jelent, és ha a terület elhagyására vonatkozó tilalom nem alkalmas arra, hogy biztosítsa az általa követett célkitűzés megvalósulását, és túllépi az ennek eléréséhez szükséges mértéket. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy e feltételek fennállnak-e az előtte folyamatban lévő eljárásban.

(vö. 49. pont és a rendelkező rész 2. pontja)